

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 134/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 97/2016 a jeho uznesením sp. zn. 10 C 97/2016 z 8. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu

k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 97/2016 a jeho uznesením sp. zn. 10 C 97/2016 z 8. novembra 2017.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala 29. júna 2016 na okresnom súde návrh na vydanie rozkazu na plnenie podľa § 174b Občianskeho súdneho poriadku (v čase podania žaloby platného a účinného zákona), ktorým sa domáhala, aby okresný súd rozkazom na plnenie zaviazal odporcu (spoločnosť [REDAKOVANÉ]) vykonávať správu domu a plniť povinnosti ustanovené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov ako správca.

Okresný súd 9. augusta 2016 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľka poplatok zaplatila, no vzniesla námietku, že jej bol súdny poplatok vyrubený v rozpore so zákonom Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, na čo jej bol súdny poplatok uznesením vrátený.

Sťažovateľka uvádza, že z dôvodu, že okresný súd o žalobe nekonal, podala 17. októbra 2016 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému okresný súd čiastočne vyhovel, keď 21. októbra 2016 neodkladné opatrenie vydal. Proti neodkladnému opatreniu podal odporca odvolanie, ktorému Krajský súd v Bratislave 16. decembra 2016 vyhovel, neodkladné opatrenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu.

Medzitým sťažovateľka podala 28. októbra 2016 v poradí druhý návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorý bol okresným súdom 21. novembra 2016 zamietnutý pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky. Sťažovateľka bola totiž ako žalobca členom núteného procesného spoločenstva tvoreného všetkými vlastníkami bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome a na strane žalobcu označenie týchto vlastníkov absentovalo. Sťažovateľka ako žalobca nepreukázala aktívnu legitimáciu v spore podľa § 78 Civilného sporového poriadku.

Sťažovateľka podala 15. novembra 2016 v poradí tretí návrh na vydanie neodkladného opatrenia, pričom, ako sama uvádza, každý z jej návrhov bol rozdielny obsahom, o ktorom okresný súd rozhodol tak, že ho 22. novembra 2016 zamietol

z rovnakých dôvodov ako v prípade druhého návrhu na vydanie neodkladného opatrenia (nepreukázanie aktívnej legitímácie v spore).

3. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že okresný súd konal ďalej len s ňou napriek skutočnosti, že 4. januára 2017 podala návrh, aby do konania pristúpili všetci vlastníci nehnuteľnosti, a na pojednávaní 8. novembra 2017 okresný súd rozhodol tak, že žalobu zamietol a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť trovy konania vo výške 100 %. V okamihu, keď okresný súd rozhodol, už uplynula zákonom ustanovená lehota jedného roka, v ktorej bol správca bytového domu ([REDACTED]) aj po podaní výpovede zo zmluvy o výkone správy povinný plniť povinnosti správcu nehnuteľnosti. Okresný súd tak stratil aj hypotetickú vyhlíadku uplatniť svoju právomoc chrániť práva sťažovateľky.

4. Sťažovateľka namieta, že okresný súd ju svojimi rozhodnutiami v konaní sp. zn. 10 C 97/2016 uviedol do omylu o platnej právnej úprave a o jej subjektívnych právach a namiesto toho, aby konanie o sťažovateľkinej žalobe zastavil, pokračoval v konaní o žalobe, ako keby žaloba bol podaná správne.

Sťažovateľka vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 20 ods. 5 ústavy a v spojení s čl. 1 dodatkového protokolu argumentuje tým, že okresný súd jej za vlastný nesprávny úradný postup uložil povinnosť nahradiť trovy konania vo výške 100 %. Sťažovateľka uviedla, že „*Súd ukončil konanie s odkazom na neexistenciu aktívnej legitímácie sťažovateľky podať vo veci žalobu, no ak sťažovateľka nebola aktívne legitimovaná pre účasť v konaní, potom nebola aktívne legitimovaná od samého začiatku konania a súd nesmel konať o jej žalobe od okamihu doručenia žaloby... V okolnostiach prípadu Okresný súd Bratislava V svoju zákonom určenú podmienku zanedbal, neskúmal, či sú splnené podmienky vedenia konania a touto svojou nedbanlivosťou zapríčinil, že začal konanie a viedol súdne konanie, ktoré nemalo spôsobilosť skončiť sa právoplatným rozhodnutím o žalobe, lebo podľa súdu OS BA V žalobu podala neoprávnená osoba. Trovy takéhoto konania vznikli bez právneho dôvodu.*“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky priznané článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Okresného súdu Bratislava a základné právo sťažovateľky pokojne užívať svoj majetok zaručené druhou vetou článku 20 ods. 1 v spojení s článkom 20 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s článkom 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 10C/97/2016-225 sa ruší v rozsahu, v akom Okresný súd Bratislava V uložil sťažovateľke povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 100 %. Vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky podľa článku 127 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľke za porušenie jej základného práva zaručeného článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 20 ods. 1 v spojení s článkom 20 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v spojení s čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv primerané finančné zadostučinenie 1.200,- euro. Okresný súd Bratislava V je povinný vyplatiť toto primerané finančné zadostučinenie do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet sťažovateľky.“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

9. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

10. Podľa čl. 20 ods. 5 ústavy iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

III.

13. Podstatou sťažnosti sťažovateľky je namietaný postup okresného súdu v konaní, v ktorom sa sťažovateľka ako vlastníčka bytu v bytovom dome domáhala vydania rozkazu na plnenie povinností vyplývajúcich zo správy bytového domu proti správcovi bytového domu, ktorý podal výpoveď zo zmluvy o správe, a to počas zákonom ustanovenej lehoty jedného roka. K namietanému porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy došlo podľa sťažovateľky tým, že okresný súd konanie o jej žalobe nezastavil už na začiatku, no napriek nedostatku aktívnej legitímácie so sťažovateľkou ďalej konal, čím uplynula lehota jedného roka, počas ktorej sa sťažovateľka mohla domáhať od správcu bytového domu vo výpovedi plnenia jeho povinností vyplývajúcich mu zo správy bytového domu. Zároveň týmto postupom mal okresný súd porušiť aj základné právo sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 20 ods. 5 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, keďže jej uložil povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 100 % za vlastný nesprávny úradný postup.

14. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti ústavný súd stabilne pripomína, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd je následne viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

15. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

16. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistil, že k sťažnosti nebolo pripojené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom,

ktoré v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde patrí medzi esenciálne náležitosti návrhu na začatia pred ústavným súdom, a to napriek skutočnosti, že v predchádzajúcom konaní pred ústavným súdom sťažovateľka túto náležitosť riadne splnila (I. ÚS 410/2017). Navyše, podľa ustálenej judikatúry ústavný súd nie je povinný zistený rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí odstraňovať z úradnej povinnosti (I. ÚS 154/2014, III. ÚS 392/2015). Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010). Sťažovateľka navyše k sťažnosti nepredložila ani kópiu napadnutého rozhodnutia okresného súdu, ktorá je osobitnou náležitosťou sťažnosti vyplývajúcou z § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že sťažnosť sťažovateľky nie je ústavne relevantným spôsobom odôvodnená, petit sťažnosti v bode 1 je neurčitý, keď sťažovateľka neuvádza, či k porušeniu jej základných práv malo dôjsť postupom okresného súdu alebo jeho rozhodnutím, pričom zároveň nešpecifikovala spisovú značku konania a ani neidentifikovala rozhodnutie. V druhom bode petitu pritom žiada zrušiť uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd rozhodol o náhrade trov konania, vo vzťahu ku ktorému však podľa ustanovenia § 357 písm. m) Civilného sporového poriadku mala sťažovateľka možnosť využiť opravný prostriedok, t. j. odvolanie.

18. Vzhľadom na nesplnenie podmienky obligatórneho právneho zastúpenia sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom a vzhľadom na nedostatky samotnej sťažnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť v predloženej podobe nespĺňa zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol už pri predbežnom prerokovaní (podobne III. ÚS 262/2010, III. ÚS 210/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 57/2015, I. ÚS 337/2015).

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2018